

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"
ФАКУЛТЕТ ПО СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ
1504, СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ, БУЛ. ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ 15
ТЕЛ. + 359 2/93-08-389 ФАКС +359 2/946-02-55 www.slav.uni-sofia.bg

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД НА ДЕКАНСКОТО РЪКОВОДСТВО
НА ФАКУЛТЕТА ПО СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ
ЗА ПЕРИОДА 3.11.2015 – 10.11.2016 г.

Уважаеми колеги, членове на Общото събрание на Факултета по славянски филологии,

Предложеният на Вашето внимание отчетен доклад на деканското ръководство е разделен на следните части:

I. БЮДЖЕТНА РАМКА НА ДЕЙНОСТИТЕ ВЪВ ФСЛФ

II. ПРИЕМ

III. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

III.1. ОКС „БАКАЛАВЪР”, ОКС „МАГИСТЪР СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ”

III. 2. ОКС „МАГИСТЪР”

III.3. ДОКТОРАНТИ

III.4 ДРУГИ ТИПОВЕ УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

IV. АКАДЕМИЧНО РАЗВИТИЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ

V. НАУЧНА ДЕЙНОСТ И КНИГОИЗДАВАНЕ

V.1. НАУЧНА ДЕЙНОСТ

V.2. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

VI. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

VII. МАТЕРИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА И НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

VIII. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

I. БЮДЖЕТНА РАМКА НА ДЕЙНОСТИТЕ ВЪВ ФСЛФ

Уважаеми колеги,

Факултетът по славянски филологии е неразделна част от Софийския университет с неговата история, настояще и бъдеще. Всички ние с преподавателската и научната си работа принадлежим към една общност, основана върху споделени ценности, между които на първо място стои отдадеността на знанието – на развиването и предаването на знанието. Софийският университет обаче освен духовна общност е и образователна институция, работеща в съответствие с икономически закони. Прозаичната истина е, че дейностите в Софийския университет трябва да бъдат финансово осигурени. Бюджетът, заедно с нормативната база, е основният инструмент, чрез който се управляват и учебният процес, и научните изследвания, и останалите дейности в Университета. Бюджетът на Университета пък е комбинация от бюджетите на факултетите и другите звена. Именно поради това деканското ръководство избра да постави в началото на своя отчет за изминалата една година въпроса за бюджета на Факултета по славянски филологии. Това е рамката, с която сме били длъжни да се съобразяваме. За да бъде отчетът пълноценен, той трябва не просто да описва направеното, но и да покаже неговия институционален контекст.

Как изглежда бюджетът на ФСлФ за 2016 г.?

В максимално опростен вид той е представен в следната таблица:

1	2	3
	Бюджет 2016	Изпълнение към 31.08.2016
Приходна част	1 596 969	1 126 603 (70,5%)
Разходна част	3 372 628	2 371 478 (70,3%)
Баланс	-1 775 659	1 244 875 (70%)

Числата във втората колона са от утвърдения от АС на Софийския университет бюджет на Университета за 2016 г., а тези в третата показват изпълнението на бюджета за годината към 31 август, т.е. за две трети от цялата година.

Както ясно се вижда, разходната част е повече от два пъти по-голяма от приходната. Маркираното в червено число 1 775 659 лв. е планираният за 2016 г. дефицит на ФСлФ. Малък или голям е този дефицит? В следващата таблица са приведени данните за бюджетния баланс на всички факултети в СУ; с червено са отбелязани отрицателните стойности (т.е. дефицит).

ФСлФ	-1 775 659
ФКНФ	-1 477 841
ИФ	-330 898
ЮФ	886 311
ФФ	-1 271 135
Стопански факултет	-356 109
ФП	-232 978
ФНПП	512 768
ФЖМК	342 776
ГГФ	-701 426
БФ	-880 338

ФзФ	-2 383 158
ФХФ	-872 050
ФМИ	1 665 305
Богословски факултет	-423 433
Медицински факултет	73 350

От таблицата се вижда, че ФСлФ е звеното с втория по големина дефицит в рамките на Университета. За първи път през 2016 г. ние имаме по-голям дефицит от ФКНФ, който винаги е бил преди нас в тази нерадостна класация. Дефицитите на факултети като нашия трябва да бъдат покривани чрез вътрешноуниверситетски трансфери. И тук идва големият проблем, защото сумата от числата в черно е по-малка от сумата на числата в червено. Това води до годишен дефицит за целия университет в рамките на 4-5 милиона лева, всяка година.

Има поне три жизненоважни фактора, които правят ситуацията изключително тежка за факултетите с дефицит. Първо, факултетните ръководства на факултетите с положителен баланс са все по-малко склонни да финансират със своя „излишък“ дефицитите на другите. Второ, самите средства за компенсиране на дефицитите ги няма в нужния размер на ниво университет. Трето, държавата чрез нормативната уредба прави все по-трудно преливането на средства от едни факултети към други. Например в наредбата за допълнителните средства, давани от държавния бюджет за висок рейтинг, е постановено, че те могат да се разпределят само в рамките на професионалното направление.

Всичко това е нужно да се знае от всеки представител на нашата общност, за да бъдат разбрани действията и на ректорското, и на деканското ръководство.

Що се отнася до изпълнението на бюджета на факултета за 2016 г., там нещата стоят добре, защото за две трети от годината ние сме достигнали до около 70% и от приходите, и от разходите, което означава, че общо взето ще се вмести в заложената бюджетна рамка и дефицитът няма да бъде драстично по-голям от планирания.

Всъщност дефицитът на ФСлФ за 2016 не е по-голям в сравнение с други години, което се вижда от следната таблица.

Година	2014	2015	2016
Размер на дефицита	2 024 329 (отчетен)	2 317 246 (отчетен)	1 775 659 (планиран)

Причините за високия дефицит на Факултета са предимно структурни, съответно намаляването му не е никак лесна задача, защото възможните мерки по повишаване на приходите или намаляване на разходите не могат да предизвикат резултат, който радикално да промени бюджетната картина. Ето каква е структурата на разходите в бюджета на Факултета за 2016 г.

Бюджет 2016 г.

Разходна част

Заплати и възнагр. на преподаватели + осигурителни вноски	2 447 764
Наднормени часове за изплащане през 2016 г.	-
Заплати и възнагр. на преподаватели	243 900
Обезщетения за персонала, с характер на възнаграждение	168 877
Граждански договори - преподаватели	52 430
Хонорувани преподаватели	82 044
Учебни и научно-изслед.разходи, книги за библиотеките	16 214
Вода, горива и енергия	243 438
Разходи за външни услуги	48 162

Текущ ремонт	6 096
Командировки и учебни практики	23 668
Основен ремонт на дълготрайни материални активи	30 340
Придобиване на ДМА и НДМА	9 695
Общо разходи	3 372 628

Както може да се види, разходите за заплати на преподаватели и служители формират около 80% от разходната част на бюджета. Съответно видовете разход, които се поддават на контрол и зависят от решенията на деканското ръководство и Факултетния съвет, например командировки или ремонти, са нищожна част като процент от бюджета.

Приходната част на бюджета от своя страна изглежда така:

Бюджет 2016 г.

Приходна част

I. ПРИХОДИ (от такси)	271 400 лв.
Приходи от такси за обучение	484 500 лв.
- Приходи от такси за обучение на бакалаври	341 000 лв.
- Приходи от такси за обучение на магистри	97 500 лв.
- Приходи от такси за обучение на докторанти	19 000 лв.
- Приходи от такси за обучение на чуждестранни студенти	27 000 лв.
Приходи от такси за кандидатстване	7 400 лв.
- Приходи от кандидатстудентска кампания - бакалавър	0 лв.
- Приходи от кандидатстудентска кампания - магистър	5 700 лв.
- Приходи от кандидатдокторантска кампания	1 700 лв.
Приходи от образователни услуги	49 500 лв.
- Приходи от следдипломна квалификация и индивидуална специализация	25 500 лв.
- Приходи от административни услуги, свързани с учебния процес	24 000 лв.
Приходи от други услуги, в това число: приходи от разни услуги - научноизследователски, реклама, звукозапис, телевизия, копирни, спортно-възстановителни и рехабилитационни центрове, библиотека и др. услуги	10 000 лв.
Вътрешни отчисления от собствените приходи	-280 000 лв.
II. ТРАНСФЕРИ	1 325 569 лв.
Предоставени субсидии от РБ за държавните висши училища	1 325 569 лв.
- Субсидия за издръжка на обучението- бакалаври и магистри след средно по БАЗОВИ НОРМАТИВИ	1 106 582 лв.
- Субсидия за издръжка на обучението- магистри по БАЗОВИ НОРМАТИВИ	70 963 лв.
- Субсидия за издръжка на обучението- докторанти по БАЗОВИ НОРМАТИВИ	113 560 лв.

Субсидия за издръжка на обучението- бакалаври и магистри след средно - по 328 ПМС от 30.11.2015 г.	254 514 лв.
Субсидия за издръжка на обучението- магистри - по 328 ПМС от 30.11.2015 г.	16 322 лв.
Субсидия за издръжка на обучението- докторанти - по 328 ПМС от 30.11.2015 г.	26 060 лв.
Субсидия за основни ремонти	30 340 лв.
Субсидия за придобиване на ДМА и НДМА	9 695 лв.
Субсидия за Департамента по спорт - 3% от субсидията за издръжка на обучението за студентите редовна форма на обучение, ОКС "бакалавър" и ОКС "магистър" след средно обр.	-31 335 лв.
Субсидия за култура, медии, изкуство - 1% по базови нормативи	-12 911 лв.
Субсидия за обслужващите звена - 20% по базови нормативи	-258 221 лв.
Общо приходи (приходи от такси + трансфери)	1 596 969

С червено са отбелязани перата, които представляват трансфери от бюджета на ФСлФ към общоуниверситетската партия и други звена, това с т.нар. „отчисления”. Ако трябва да бъдем честни, сумарно тези отчисления за ФСлФ са едни от най-ниските измежду факултетите в СУ.

Това, което се натрапва като извод, че основната част от приходната част на бюджета се формира от таксите и държавната субсидия за обучение на студенти и докторанти.

II. ПРИЕМ

Уважаеми колеги,

Както става ясно от бюджетната рамка, основните приходи идват от такси и държавна субсидия за обучението на студенти и докторанти. Оттам и ключовото значение на въпроса за приема. Именно затова деканското ръководство предлага в този отчет подробна информация както за новоприетите студенти, така и за динамиката на интереса към нашите специалности.

ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър след средно образование”

Специалност	Записани студенти в 1 курс	Държавна поръчка		Платено обучение	Прекъснали	Чужденци
		Записани	Планиран прием			
Българска филология	129	123	125	3	1	2
Българска филология (задочно)	43	38	40	5	-	-
Славянска филология	54	51	70	-	2	1
Руска филология	17	14	32	-	1	2
Балканистика	16	15	15	-	1	-
Общо	259	241	282	8	5	5

Както е известно, през 2016 завършващите средно образование бяха рекордно малко и това доведе почти навсякъде до спад в броя записани студенти във висшите училища. В тази тежка от демографска и социална гледна точка ситуация ние всъщност се справихме доста добре. След допълнителния прием останаха в крайна сметка 41 незаети места, което е около 15% от планирания прием. Ако се вгледаме в приема по специалности обаче, ще видим, че Руска филология продължава да има много сериозен проблем, тъй като там незаети останаха 18 места, което е 56% от планираното. Безпокойство буди и ситуацията в Славянска филология, където останаха 19 незаети места (27%). Като положителна тенденция може да се отбележи засиленият интерес към Българска филология (задочно обучение), където имаме и платен прием.

Можем ли обаче да отидем отвъд конкретните числа и да потърсим по-общите тенденции в интереса на потенциалните ни студенти? Благодарение на данните, предоставени от отдел „Образователни дейности”, можем доста точно да кажем какъв е интересът към нашите специалности.

	Специалността е посочена като желание	Специалността е посочена като първо желание	Приети с:		
			Изпит БЕЛ	Матура	Друг изпит
Българска филология (редовно)	782	96	13	91	-
Българска филология (задочно)	259	19	2	41	-
Руска филология	58	11	1 (руски)	11	-

Славянска филология	344	20	5	35	7 (англ.)
Балканистика	382	18	-	10	2

Числата не бъдат особен оптимизъм и вероятно тази информация ще бъде подложена на допълнителен анализ от органите за управление на Факултета. Картината става още по-мрачна, ако проследим динамиката на интереса във времето.

Интерес към специалностите на ФСлФ от кандидат-студентите във времето

	2016/17	2015/16	2014/15	2013/14	2012/13
Българска филология (редовно)	782	1025	1299	1618	2305
Българска филология (задочно)	259	400	488	776	1111
Руска филология	58	72	91	103	118
Славянска филология	344	456	672	862	610
Балканистика	382	517	750	215	400

Както се вижда, само за пет години делът на кандидат-студентите, които за заявили готовност евентуално да бъдат записани за наши студенти (т.е. включили са специалностите ни в своите желаня) е намалял между два и три пъти. Вероятно влияние оказва и това, че кандидатите вече знаят, че на ниво университет местата са повече от желаещите и вече не изреждат всички възможни специалности с надеждата все някъде да успеят. Като цяло обаче равнището на интереса към специалностите на Факултета не е успокояващо.

ОКС „Магистър”

Ситуацията с приема в ОКС „Магистър след висше образование” е далеч по-обнадеждаваща. За обучение в новата 2016/17 академична година в магистърските ни програми бяха приети и записани общо 104 студенти.

ОКС „Магистър след висше образование” (обобщени данни)

Специалност	Записани студенти в 1 курс	Държавна поръчка		Платено обучение	Чужденци
		Записани	Планиран прием		
Българска филология	86	68	30	18	
Българска филология (задочно)	10	5	5	5	-
Руска филология	8	8	8	-	
Общо	104	81	43	23	

Таблицата провокира логичния въпрос как сме приели 81 студенти държавна субсидия, след като по план сме имали 43 места? Отговорът е прост: чрез оползотворяване на незаетите места държавна поръчка от ОКС „Бакалавър” и „Магистър след средно образование”, които бяха дадени на магистърските програми. С други думи, при приема за тази учебна година ние на практика усвоихме всички места, дадени ни

като държавна поръчка, а онези 15% незаети места от основните ни специалности бяха заети от магистранти, които при други обстоятелства би трябвало да запишат платено обучение или да се откажат. Това, което държавата ни беше предоставила като места и съответно субсидия, ние сме го усвоили почти 100%. Проблемът обаче е, че ако догодина МОН намали приема в специалностите „Руска филология” и „Славянска филология”, няма да има такива бройки за прехвърляне към магистърските програми и тогава там приемът вероятно ще се свие. За да не допуснем това да се случи, е необходимо да убедим както ректорското ръководство, така и администрацията на МОН, че сме предприели сериозни мерки за повишаване на интереса към тези специалности.

Можем да определим кампанията по прием на магистранти като успешна, защото са записани 23 студенти повече в сравнение с миналата година. Сравнение на приема в ОКС „Магистър” по години е направено в следната таблица.

Прием в ОКС „Магистър” по години

Година	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Приети студенти (общо)	80	113	121	107	118	125	81	104
Държавна поръчка	73	87	90	93	99	106	64	79
Платено обучение	7	26	31	14	19	19	17	24

Както и в предишните години, не всички магистърски програми привличат голям брой студенти, но като цяло разпределението в тях е равномерно. Това е от ключово значение, тъй като ни предстои година, в която вероятно на общоуниверситетско равнище ще се приемат мерки, засягащи програмите с много малък брой студенти.

Разпределение на приетите магистранти по магистърски програми.

Програма	Специалисти		Неспециалисти		Общо
	ДП	ПО	ДП	ПО	
Преводач-редактор	18	3	6	4	31
Интерпретативна антропология	1	1	2	1	5
Компютърна лингвистика	4	1			5
Лингвистика	4	1			5
Литературата - творческо писане	1	-	5	2	8
Литературознание	7	1	-	1	9
Старобългаристика	4	-	-	-	4
ОБЕЛСУ (редовно)	-	-	1	-	1
ОБЕЛСУ (заочно)	3	1	2	3	9
Литература, кино и визуална култура	7	1	7	-	15
Трансгранична българистика (заочно)	-	-	-	1	1

Опазване на бълг. културно наследство	-	-	-	1	1
Език и културно пространство	1	1	-	-	2
Език, култура, превод	3	-	3	-	6
Руска литература, култура и художествен превод	1	-	1	-	2
Общо	54	10	27	13	
Общо	64		40		
Общо	104				

Прави впечатление силният интерес към задочната форма на обучение в магистърски програми, включително платено обучение, което подсказва възможности за развитие.

III. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

III. 1 ОКС „БАКАЛАВЪР” И ОКС „МАГИСТЪР СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ”

Брой студенти

	I курс	II курс	III курс	IV курс	V курс	Общо
Българска филология	129	82	90	78		379
Българска филология (задочно)	43	30	29	22	25	149
Руска филология	17	19	15	11		62
Славянска филология	54	52	31	32	31	200
Балканистика	16	15	9	6	10	56

Организация на учебния процес

В областта на организацията на учебния процес си струва да се разграничат рутинните дейности и мерките за оптимизация. Всички рутинни дейности бяха изпълнявани в съответствие с процедурния ред и академичната дисциплина. Провеждането на кандидатстудентската кампания и държавните изпити премина нормално. Предприети бяха мерки за ограничаване на лошата практика за неявяване на квестори. Седмичните разписания на всички специалности се изработват в срок и са достъпни на страницата на Факултета. Те се съобразяват в максимална степен с предварително заявените от катедрите предпочитания, или по-скоро ограничения, свързани със заетост на преподавателите. Навреме се предоставят на отдел „Образователни дейности” паспортите на залите.

Бе усъвършенствана работата с индивидуалните планове на преподавателите, като бяха сверени, изчислени и заплатени наднормените часове за учебната 2015-2016 г. (до 180 часа).

Изпълняват се напълно, коректно и в срок изискванията на отдел «Образователни дейности» и своевременно се уточняват въпросите, които отделът поставя.

По отношение на предприетите мерки за оптимизация на организацията на учебната работа трябва да се уточни, че става дума не за еднократни действия, а за процес от действия, които са взаимосвързани и се развиват във времето, а очакваните резултати са подобряване на качеството на обучение и подобряване на финансовите показатели на факултета. Първостепенно място в този процес е анализът и оптимизирането на учебните планове. Какво беше направено дотук? Бяха проведени срещи с членовете на всички катедри във Факултета с деканското ръководство и всяка катедра бе изслушана за проблеми и предложения във връзка с по-добрата организация на учебния процес. Част от направените предложения, свързани с промени в учебните планове, бяха приети още на първата Учебна комисия – например предложението на Катедрата по руска литература в плана за задочно обучение. Вследствие на промени в учебните планове на специалностите във ФКНФ настъпиха промени и за дисциплини, водени от преподаватели от ФСлФ. След поискана справка от деканското ръководство на ФСлФ се оказа, че най-много промени има по отношение на дисциплината *Увод в общото езикознание*. На Учебна комисия успяхме да убедим колегите от другите факултети да бъдат спрени учебните планове за придвижване към Академически съвет и да бъде проведена среща за вземане на приемливо и за двете страни решение. След

провеждането ѝ деканските ръководства на ФСлФ и ФКНФ, както и Катедрата по общо, индоевропейско и балканско езиковедие бяха направени необходимите приемливи и за двете страни промени.

През февруари 2016 г. бе проведена среща и с ръководството на ФНПП, на която бяха обсъдени въпроси, свързани с административни проблеми в обучението на чуждестранните студенти.

Друга важна мярка за оптимизиране на учебния процес бе въвеждането на съобразен с университетската практика ред на записване за свободноизбираеми дисциплини. Възприета бе такава процедура на записване, която да ограничи стартирането на дисциплини, събрали по-малко от шестима студенти. За летния семестър на учебната 2015/16 записването беше по два начина – с имейл от страна на студента или в отдел «Студенти». В началото на учебната 2016/17 г. се премина за първи път към избор на свободноизбираеми дисциплини през системата СУСИ – така, както се прави във всички факултети. Механизмът предстои да бъде изгладен, но беше направена важна стъпка към електронизацията на управлението на учебния процес. Активното използване на СУСИ е приоритет на деканското ръководство и възнамеряваме да използваме все по-пълно възможностите на системата с цел подобряване на организацията и повишаването на качеството.

Друг приоритет на деканското ръководство е въвеждането на системно проучване на студентското мнение – за обучението като цяло и за всяка отделна дисциплина. Електронизацията на учебната дейност и провеждането на анкети са тясно свързани и предстоят още стъпки в тази посока. През 2016 г. Бяха проведени анкети само със завършващите студенти, като им беше дадена възможност да изразят мнението си за обучението си като цяло. Резултатите от тази анкета са в процес на обработка и ще бъдат представени на Факултетския съвет на следващото му заседание.

Няколко думи трябва да се кажат и по отношение на кандидатстудентската кампания и особено изпита по български език и литература. През двете сесии на кампанията на този изпит се явиха съответно 893 и 860 кандидати, което безпрецедентно нисък брой канддати:

Явили се на кандидатстудентски изпит по БЕЛ

Година	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Първа сесия	1721	1650	1285	1348	1150	893
Втора сесия	2112	1803	1194	1272	1075	860

Получено бе официално писмо от Юридически факултет, в което категорично се настояваше за въвеждането на нов тип изпит за студентите, кандидатстващи в специалността «Право». Създадена бе работна група, която изготви проект за нов изпит, включващ тестова част върху областите български език и българска литература и писане на есе. С формата на новия изпит бе запознат Факултетния съвет и съответно бе предаден на колегите от Юридически факултет, като всеки момент очакваме да разберем дали те го приемат като отговарящ на техните изисквания.

III. 2 ОКС „МАГИСТЪР”

Състояние и анализ

За учебната 2016/ 2017 г. бройките за държавна поръчка в магистърските програми бяха намалени с повече от ½. Това намаление застрашаваше евентуалния брой на реално записаните студенти, макар да имахме ръст на кандидатите (повече подадени молби) в почти всички магистърски програми. Благодарение на незаетите места в

бакалавърските програми във Факултета тази опасност беше преодоляна и всички студенти, които имаха право на държавна субсидия, бяха класирани. Така в момента във ФСФ се обучават 104 магистри в първи курс. Във втори курс се обучават 14 студенти редовно обучение (12 държавна поръчка и 2 платено), както и 6 в задочната форма платено обучение. Радостно е, че наблюдаваме повишаване броя на записаните магистри спрямо миналата учебна година, както и че студентите са разпределени доста балансирано в повечето програми. Особено важно е, че във ФСФ тази година няма магистърска програма, която да не е стартирала. Резултати дават и рекламните кампании – бяха проведени две информационни срещи през лятото и есента, както и бяха положени видими усилия от много от ръководителите за популяризирането на съответните магистърски програми. Но все пак и тази година има програми, в които студентите са по-малко от 6 и съответно хорариумът на преподаваните дисциплини е намален със съответния коефициент.

Насоки за развитие

Добре би било възходящата тенденция в привличането на студенти да продължи, но вероятно възможностите ни в тази посока са почти изчерпани. Нужно е да се работи за създаването на магистърски програми на английски език, които да привличат чуждестранни студенти. В традиционните ни програми е важно да запазим бройката от 100-110 новоприети магистранти на година. Както и досега около половината от тях идват от специалността “Българска филология” и тези бройки трябва да се поддържат. Програми като “Преводач-редактор”, “Литература, кино и визуална култура”, “Компютърна лингвистика. Интернет технологии в хуманитаристиката” продължават да привличат студенти и от ФКНФ, като в това отношение има още потенциал за привличане. Сериозен е и делът на неспециалистите, вкл. в програми като “Литературата-творческо писане” и това е третата насока, в която може да се работи.

С оглед на реформите, които се замислят в Университета, на преден план излиза мисленето за икономическата ефективност на програмите. Вероятно на университетско ниво ще бъдат въведени критерии за икономическа обосновааност на магистърските програми и изисквания за минималния брой студенти, при който една програма да може да стартира. С оглед обаче на бутиковия характер на някои специалности във факултета, деканското ръководство се ангажира, че при налагането на промени, те ще се правят съвместно с ръководителите на програми и с изричната санкция на Факултетния съвет. Едно евентуално окрупняване на програмите ще разчита на модулни принципи и ще пази спецификата на всички програми.

III.3 ДОКТОРАНТИ

Към 31.10.2016 г. във Факултета се обучават 61 (54 към ноември 2015) докторанти, от които 17 – редовно обучение, 2-задочно, 4 - на самостоятелна подготовка, отчислени с право на защита – 17.

През отчетния период докторска степен защитиха 17 колеги, от които шестима щатни преподаватели във ФСлФ. Защитата на 6 докторанти е била за тяхна сметка.

Новообявените докторантури са 48 (44 – редовна форма и 4 – задочна форма).

Във Факултета се обучават двама чуждестранни докторанти, като се очаква заседание за зачисляване на трети. Проблемите със зачисляването на докторанти на самостоятелна форма на обучение се затруднява поради разписаните от държавата суми за платено обучение за страните извън ЕС. Въпреки желанието на ръководството да зачислява докторанти от тези страни нормативната уредба не позволява това да става.

През 2015-2016 г. за първи път отвори врати и проведе специализирано за направлението обучение на докторанти Докторантското училище на ФСлФ. Изготвена бе необходимата

документация – учебни планове, квалификационна характеристика, списък на задължителните и избираемите дисциплини, нови индивидуални планове на докторантите, нови отчети на преподавателите за отчитането и заплащането на часовете от проведените курсове според наредбата. Учебните планове са утвърдени на административно ниво – Учебна комисия, и са отворени за нови предложения (такива се очакват от Центъра за славяно-византийски проучвания «Проф. Иван Дуйчев»). Докторантското училище на ФСлФ е второто в СУ и предостави своята добра практика за основаване на това на ФКНФ. През същата година Докторантското училище подготви общо 100 докторанти, от които 8 от други факултети и БАН.

III.4 ДРУГИ ТИПОВЕ УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Освен обучението в основните образователно-квалификационни степени, деканското ръководство сериозно работи и върху развитието на други типове обучение, най-вече по механизма на следдипломната квалификация. През 2016 г. 16 души са преминали следдипломна квалификация. Смятаме, че тук имаме огромна ниша за развитие на дейност, която може да донесе сериозни приходи на Факултета. С тази цел бе иницириано създаването на факултетен Център за следдипломна квалификация и образователни инициативи, който ще осигури по-добра координация между катедрите, деканското ръководство и отдела „Следдипломна квалификация” в Университета. Факултетният съвет на ФСлФ прие статута на Центъра, предстои утвърждаването му, съгласно Правилника, от АС на СУ.

През лятото бе проведен 54-ият Летен семинар по българистика (10 юли - 30 юли 2016), в който участваха 90 студенти и преподаватели от 26 страни на Европа и Азия, интересувачи се от езика, литературата и културата на страната ни.

IV. АКАДЕМИЧНО РАЗВИТИЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ

Година	Асистент	Главен асистент	Доцент	Професор
2014/15	-	5	2	4
2015/16	-	3	8	6
2016/17 (план, приет от ФС)	5	9	12	6

Както може да се види от таблицата, въпреки финансовите проблеми пред Университета и ФСлФ, академичното израстване на преподавателите от Факултета протича нормално, като броят на обявените и проведени конкурси дори се увеличава от година на година.

Планирането на конкурси за 2017 г., за което ректорското ръководство постави нови изисквания, беше осъществено чрез диалог между деканското ръководство и ръководителите на катедри, като специално внимание беше отделено на проблема с колегите на срочни трудови договори. За тях бяха планирани конкурси, на които те да се явят, ако защитят дисертационните си трудове навреме. Това обяснява и високият брой планирани конкурси за главен асистент.

Трябва да се отбележи и това, че за учебната 2015/16 г. бяха предложени на Академичния съвет и одобрени за удължение от една година двама хабилитирани преподаватели, на които предстоеше пенсиониране. В същата година бе спечелено съгласието на Ректора трима нехабилитирани преподаватели да не бъдат пенсионирани през есента, а да им се даде възможност да довършат преподавателската си работа до края на учебната година. За настоящата учебна година подобно отлагане бе постигнато за още двама нехабилитирани преподаватели. Споменаваме тези обстоятелства, за да се види, че в редица случаи деканското ръководство е поставяло на първо място учебния процес и личната професионална съдба, а не финансовите ползи.

Проведени конкурси за заемане на академичните длъжности „Главен асистент”, „Доцент” и „Професор”

За длъжността „Главен асистент”

1. ас. д-р Галина Любенова Бунджулова – с Протокол на ФС № 10 от 24.11.2015 г.
2. д-р Марианна Кирилова Конова – с Протокол на ФС № 7 от 05.07.2016 г.
3. ас. д-р Владимир Николов Колев – с Протокол на ФС № 9 от 18.10.2016

За длъжността „Доцент”

1. гл. ас. д-р Екатерина Николова Търпоманова – с Протокол на ФС № 2 от 16.02.2016 г.
2. гл. ас. д-р Диляна Денчева Денчева – с Протокол на ФС № 1 от 19.01.2016 г.
3. гл. ас. д-р Диана Петрова Атанасова-Пенчева – с Протокол на ФС № 4 от 19.04.2016 г.
4. гл. ас. д-р Дарина Максимова Младенова-Михайлова – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.
5. гл. ас. д-р Радост Ангелова Железарова – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.

6. гл. ас. д-р Ценка Георгиева Досева – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.
7. гл. ас. д-р Владислав Огнянов Миланов – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.
8. гл. ас. д-р Петко Димитров Петков – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.

За длъжността „Професор”

1. доц. д-р Ангелина Иванова Вачева – с Протокол на ФС № 2 от 16.02.2016 г.
2. доц. д-р Иван Стойков Иванов – с Протокол на ФС № 2 от 16.02.2016 г.
3. доц. д-р Петя Начева Осенова – с Протокол на ФС № 7 от 12.07.2016 г.
4. доц. д-рн Вася Николова Велинова – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.
5. доц. д-р Алла Анатолиевна Градинарова – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.
6. доц. д-р Владимир Любенов Жобов – с Протокол на ФС № 8 от 13.09.2016 г.

За научната степен „Доктор на науките”

1. д-р Росен Росенов Малчев – с решение на Научното жури от 05.11.2015 г.
2. доц. д-р Николай Георгиев Папучиев – с решение на Научното жури от 18.05.2016 г.
3. доц. д-р Людмила Беженару – с решение на Научното жури от 11.04.2016 г.
4. проф. д-р Калина Бахнева Бахнева – с решение на Научното жури от 02.09.2016 г.

V. НАУЧНА ДЕЙНОСТ И КНИГОИЗДАВАНЕ

V.1. НАУЧНА ДЕЙНОСТ

Научната дейност във Факултета се развива на първо място благодарение на изследователската енергия на всички преподаватели в него. В отчета отбелязваме само онези проекти, чието организиране и финансиране са осъществени по процедури, към които има пряко отношение деканското ръководство.

Конкурси по НИС

В началото на отчетния период бяха успешно отчетени конкурсите по НИС от сесията за 2015 г., 24 на брой. За 2016 г. бяха подадени заявки за 32 проекта, като общата отпусната сума беше 36 811 лв. В съответствие с приетите от факултетния съвет квоти, средствата бяха разпределени по следния начин: 11 044 лв. за научни форуми (30%), 7 362 лв. за периодичните издания на факултета (20%), 18 405 лв. за изследователски проекти (50%).

Финансиране получиха всички проекти, както следва:

Научни форуми: 7

Периодични издания: 5

Изследователски проекти: 17

Проекти на докторанти: 3

Научни конференции

И през изминалата година научният календар на Факултета по славянски филологии беше много богат. В отчета отбелязваме само конференциите, финансирани по НИС.

Най-мощната научна проява на Факултета в отчетния период бяха Тринадесетите международни славистични четения "Мултикултурализъм и многоезичие", проведени 21 до 23 април 2016 г. В конференцията се включиха множество чуждестранни участници и безспорно се превърна в събитие за славистиката в международен мащаб. В рамките на конференцията беше проведена и юбилейна научна сесия "Морфология, синтаксис, прагматика" в чест на 75-годишнината на проф. дфн Руселина Ницолова.

Не по-малко сериозни бяха и другите конференции, финансирани по НИС:

- Национална олимпиада по езикова култура, 17-18 май 2016 г.
- П. П. Славейков, д-р К. Кръстев, Ст. Михайловски. Литература и социален опит, 3-4 ноември 2016 г.
- Втори международен филологически форум, (планиран за 17-20 ноември 2016 г.)
- Русистиката днес: традиции и перспективи, 23-25 (планирана за ноември 2016 г.)
- Седма национална среща на студентите бохемисти.
- Гласове на българския литературен диаволизъм, (Планирана за 2-3 декември 2016 г.)

Проекти извън СУ (в етап на подготовка):

Във втората половина на отчетния период бяха отворени процедури за много сериозни национални научни проекти, в които преподавателски екипи от Факултета ще опитат да намерят своето място.

На първо място това е ОП „Наука и интелигентен растеж”, в която ФСлФ ще участва със свои екипи в кандидатстването за програма „Центрове за компетентност” (в областта езикови технологии заедно с ФМИ, Стопански факултет и др.) и в програмата „Центрове за върхови постижения” (заедно с други факултети от СУ, Софийска община и др.)

Също по ОП "Наука и образование за интелигентен растеж": "Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени - фаза 1", ФСлФ участва в подготовката на общ университетски проект.

Други конкурси

Присъдена бе наградата на ФСлФ за езиковедска книга на проф. Искра Христова-Шомова за книгата ѝ „Бог бе слово”. Наградата бе връчена по време на тържествената церемония по случай 24 май в Аулата на Софийския университет.

Приет бе статут на наградата на ФСлФ и Фондация „Захарий Стоянов” за научна книга на млад учен, като нейното присъждане и връчване предстои през м. ноември.

Библиотечно осигуряване

Следните факултетски списания са с подновен или нов договор в Централната и Източноевропейска онлайн библиотека (СЕЕОЛ):

- Съпоставително езикознание
- Българска реч
- Литературата
- Colloquia Comparativa Litterarum

Има създаден календар на предстоящите научни събития в областта на филологията на страницата на факултета

V.2. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Издадени книги

1. Татяна Дункова, Биляна Васич. УЧЕБНИК ПО СРЪБСКИ И ХЪРВАТСКИ ЕЗИК. ЧАСТ ПЪРВА (НИВО С1/С2)
2. Диана Атанасова (съставител). АГИОСЛАВИКА. ПРОБЛЕМИ И ПОДХОДИ В ИЗСЛЕДВАНЕТО НА *СТАНИСЛАВОВИЯ ЧЕТИ-МИНЕЙ* (Доклади от едноименната конференция – 21 май 2013 г.
3. Искра Христова-Шомова. БОГ БЕ СЛОВО: ЕТЮДИ ВЪРХУ ХРИСТИЯНСТВОТО, ВИДЯНО ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА ЕЗИКА
4. Николай Папучиев. КУЛТУРНА АНТРОПОЛОГИЯ: СЛОВО, ОБРЕД, ОБИЧАЙ. Лекционен курс. Том II
5. Николай Чернокожев. ВИДЯНА БЪЛГАРИЯ. Визуални образи на страната/земята и хората в немскоезичната книжнина до 1879 г.
6. Ангелина Вачева, Потомству Екатерина II.

Проекти, подготвени и предадени за предпечат

1. Татьяна Дункова, Биляна Васич. УЧЕБНИК ПО СРЪБСКИ И ХЪРВАТСКИ ЕЗИК. ЧАСТ ВТОРА (НИВО С1/С2)
2. Росица Стефчева. СРПСКИ ЈЕЗИК (Б1–Б2)
3. Татьяна Славова. СТАРОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК
4. Ростислав Станков. ДРЕВНЕБОЛГАРСКИЕ ПЕРЕВОДНЫЕ ТЕКСТЫ И ПРОБЛЕМА ЛЕКСИЧЕСКИХ МОРАВИЗМОВ
5. Ростислав Станков, Албена Стаменова. ИСТОРИЯ НА СЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ. ТОМ ВТОРИ. ИЗТОЧНИ СЛАВЯН
7. ПАРАЧОВЕШКОТО: ГРАЦИЯ И ГРАВИТАЦИЯ. Юбилеен сборник в чест на проф. Миглена Николчина
8. Катя Станева, Паулина Стойчева, Мария Пилева (съст.). ЕЛЕНА И ДИМИТЪР МУТЕВИ: РАННИТЕ ПЪТИЩА НА БЪЛГАРСКАТА МОДЕРНОСТ. Сборник с материали от научна конференция
9. Ангел Ангелов. ОБЩОТО БОГАТСТВО И СЕМИКОМУНИКАЦИЯТА НА СЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ
10. ГСУ том 100, 2015 г.
11. ГСУ том 101, 2016 г.

Периодика

1. БЪЛГАРСКА РЕЧ. Отпечатани са 4-те книжки за 2015 г. и 1-ва книжка за 2016 г.
2. СЪПОСТАВИТЕЛНО ЕЗИКОЗНАНИЕ. Отпечатани са кн. 1, кн. 2 и кн. 3 за 2016 г. Книжка 4 е под печат.
3. ЛИТЕРАТУРАТА (под печат, предстои да излезе до края на 2016 г.)
4. ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФОРУМ. Списание за студенти, докторанти и млади учени. Отпечатани са кн. 1, кн. 2/2015.

Издания, издадени извън УИ „Св. Климент Охридски”

Сборник с материали от факултетната конференция „Филологическият проект – кризи и перспективи”

Сборник с материали от Дванадесетите славистични четения

Деканското ръководство констатира, че заложените в годишния издателски план заглавия далеч надхвърлят и технологичните възможности на Университетско издателство, и финансовите ресурси на Факултета. Това е тенденция от вече няколко години. Излизат 5-6 книги при планирани 50-60. Добра възможност повече колеги, и то в по-кратък срок, да видят своите книги издадени, е електронното издаване, каквато ще предложим да бъде въведено от 2017 г.

VI. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Програма “Еразъм +”

Най-активното участие на Факултета в европейски програми се осъществява чрез подпрограмата за мобилност “Еразъм +”. Към факултета продължава да действа постоянна комисия, която се занимава с преглед на действащите договори, със сключване на нови, с класиране на студентите и преподавателите. Деканското ръководство изказва специални благодарности за ангажираността на проф. Василка Алексова, проф. Йовка Тишева и доц. Ани Бурова, както и на всички колеги, които активно рекламират възможностите за мобилност сред студентите. За втора поредна година Факултетът по славянски филологии е оценен като най-активен по програма “Еразъм +” и благодарение на това има най-високата квота за преподавателска мобилност във факултета – 13 места. По решение на комисията дните за мобилността бяха намалени с 1 и така успяха да пътуват 15 преподаватели, както и 4-те резерви, благодарение на осигурено допълнително финансиране.

През изминалата учебна година във факултета сме посрещнали 14 преподаватели по програма “Еразъм+”, както и 46 чуждестранни студенти, а сме изпратили – 22 български студенти. В обучението на чуждестранните еразъм студенти най-активни са катедрите по “Руски език”, “Български език като чужд” и “Славянско езикознание”.

Наред с многобройните действащи договори на факултета, в момента предстои сключване на нови договори с университети в Гьотинген, Братислава и Виена, така че възможностите за избор пред преподаватели и студенти да бъдат още по-големи.

През изминалата учебна година за първи път в сила влязоха и “Еразъм” договорите с присъединяващите се страни. Конкретно за факултета такива договори бяха сключени с Киев и Крагуевац, благодарение на усилията на доц. Албена Стаменова, доц. Райна Камберова и доц. Димка Савова. По тях пътуваха и студенти, и преподаватели.

Централноевропейската програма за академичен обмен СЕЕРУС

По тази програма традиционно работят преподавателите в Катедрите по славянски езици и славянски литератури и от студентите в специалността “Славянска филология” и “Балканистика”, които са и участниците в краткосрочните или семестриални мобилности, финансирани от програмата. През последната учебна година по тази програма за Грац пътуваха и преподаватели от факултета.

Преподаватели от ФСлФ участват в лекторати по български език и култура в Кьолн, Саарбрюкен, Лондон, Любляна, Венеция, Дъблин, Форли и др. По двустранни договори пътуваха преподаватели в Саарбрюкен, Карловия университет и Университета в Кьолн.

Пак през миналата учебна година благодарение на усилията на доц. Дарин Тенев беше подписан двустранен договор с Токийския университет, по който ще могат да пътуват докторанти на факултета.

По предложение на ФСлФ през октомври 2016 г. с почетното звание „Доктор хонорис кауза на Софийския Университет „Св. Климент Охридски” бе удостоена проф. Гражина Шват-Гълъбова.

VII. МАТЕРИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА И НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

Уважаеми колеги,

За съжаление тази точка от отчета ще бъде доста кратка. Поради тежкото финансово състояние на Университета и неплащането на фирмите изпълнители и доставчици на практика бяха спрени всички наши искания за ремонти и осигуряване на техническо оборудване. Планиран беше ремонт и подмяна на осветлението на целия 3-и етаж в Централното крило, за което получихме одобрението на Ректора, но фирмата изпълнител отказа да извърши ремонта поради това, че не ѝ е платено по предишни поръчки. Надяваме се тези проблеми да бъдат решени от ректорското ръководство и през новата година да успеем да извършим необходимото за ремонта на зали и аудитории и осигуряването с техника.

Като успех отчитаме изплащането на наднормените часове и средствата, получени от държавата по рейтинговата система.

На преподавателите бяха изплатени 12 001 наднормени часа за учебната 2014/15 г. (т.е. около 60 000 лв.)

Като допълнително възнаграждение бяха разпределени, по гласувана от ФС система от критерии, получените средства по ПМС No 328 / 2015 г. в размер на 57 240 лв.

Трябва ясно да се каже, че макар през последните години тези два вида допълнително възнаграждение да са били винаги изплащани на преподавателите, далеч не е сигурно, че това ще стане и през 2017 г. Има промени в правилата за разпределение на бюджета и ние ще трябва доста да се потрудим, за да убедим ректорското ръководство, че сме предприели реални мерки за намаляване на дефицита във факултетския бюджет и имаме моралното право да настояваме за изплащането на тези възнаграждения. Убедената позиция на деканското ръководство е, че допълнителният труд трябва да се заплаща, както трябва да се стимулират и всички, които с работата си допринасят за високото качество на обучението във Факултета.

Стъпка в осигуряването на поне минимална финансова подкрепа за научното развитие на преподавателите беше предложеното от деканското ръководство и прието от Факултетния съвет решение да бъдат подкрепени с по 200 лв. преподавателите за участието им в научни конференции в чужбина. Даваме си сметка, че сумата не е голяма, но при бюджетните ограничения, които имаме, засега възможностите са такива.

Факултетът подкрепи в различна степен, включително и финансово, езиковите практики на наши студенти и техните преподаватели в Украйна и Русия.

VIII. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Осигуряването на качество на обучението е ключов показател както при акредитацията, така и за рейтинговата система на висшите училища. Казано направо, от равнището на качеството, измерено със съответната методика, колкото и спорна да е тя, пряко зависи субсидията за даден университет и оттам – факултет.

През отчетния период бе формирана Комисия по качеството на ФСлФ, в която има представители от всички катедри, както и двама представители на студентите, и двама представители на външни организации. След заседание на комисията, в което тя бе запозната с дейностите по качеството, се определиха срокове за предложения и ново заседание за изготвяне на календар на дейностите на 16.11.2016 г. Предвижда се и попълването на заявки за проучване на мнението по въпроси, свързани с евентуални бъдещи промени в учебния процес.

По принцип проучването на студентското мнение за отделните дисциплини и за обучението като цяло е нещо, в което Факултетът изостава и през следващата година деканското ръководство ще предприеме редица мерки в тази посока.

Подобрена беше комуникацията между деканското ръководство и студентския съвет. За пръв път при откриване на учебната година новоприетите студенти в бакалавърските програми се срещнаха с представители на Студентския съвет на ФСлФ, които отговориха на въпросите им. Представителите на нашия студентски съвет организираха Националната олимпиада по езикова култура, в която се включиха четири университета, те поеха настаняването, посрещането и коктейла, както и осигуряването на награди и сертификати за участниците. С помощта на Студентския съвет на ФСлФ бяха защитени проекти за Научни експедиции в страната и за списание «Филологически форум». Деканското ръководство поддържа непрекъсната връзка с колегите от съвета и решава своевременно възникнали въпроси и проблеми.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Уважаеми колеги,

Настоящият доклад е изпълнен с числа и статистики, които на някого може да се сторят излишни и затормозяващи. Ние обаче смятаме, че добрата информираност за дейностите във Факултета и техния по-общ контекст е от ключово значение за анализирането на проблемите, вземането на решения и съхраняването на академичната атмосфера. През изминалата година деканското ръководство целенасочено се стремеше да предоставя детайлна информация на Факултетния съвет и на ръководителите на катедри за всички параметри в работата ни, така че да може да се вземат оптималните решения. Конкретно проблемите с бюджета бяха специално обсъждани и на равнище Факултетен съвет, и на среща на деканското ръководство с ръководителите на катедри. Откритост и диалогичност при максимална взаимна информираност – това е първият ръководен принцип на деканското ръководство, следван в работата ни през изминалата една година.

Вторият принцип, към който сме се придържали, е справедливост. Ако се налагат рестриктивни мерки, тежестта трябва да бъде понесена от всички. Убедени сме, че именно това е здравата основа на академичната солидарност.

Уважаеми колеги, членове на Общото събрание на Факултета по славянски филологии,

Намираме се в сложна ситуация, в която трябва да проявим воля и разум. Главните фактори, с които не можем да си позволим да не се съобразим, са ограниченият интерес към предлаганите от Факултета специалности и програми, от една страна, и политиката на финансова децентрализация на общоуниверситетско равнище, от друга. Да се преструваме, че тези фактори не съществуват или нямат значение, да се надяваме, че всичко ще си остане постарому или ще се нареди от само себе си, е илюзия. Вярваме, че управленските органи и Факултетът по славянски филологии като цяло имат волята и интелектуалния капацитет да се справят достойно с предизвикателствата. Единствено с обединени усилия можем да запазим Факултета по славянски филологии като място на духовна и професионална реализация.

София

28.10.2016 г.

Доц. д-р Бойко Пенчев,
Декан на ФСлФ

Проф. д-р Гергана Дачева,
Зам.-декан по учебната дейност, ОКС „Бакалавър”

Проф. д-р Амелия Личева,
Зам.-декан по учебната дейност, ОКС „МАгистър”,
СДК и международна дейност

Проф. д-р Петя Осенова,
Зам.-декан по научна и проектна дейност и
акредитационни процедури